

forholdene udenfor og inde i Fjorden. Dette Projekt kostede efter hans Beregning ca. 30 Mill. Kr., det var altsaa ikke saaledes, som det ærede Medlem sagde, Befæstelsen af denne Kanal, der kostede saa meget; det er en Fejltagelse. Ingeniør Paulli fik ganske rigtigt ogsaa Opfordring til at lave et andet Projekt, og dette Projekt gik ud paa en Kanal, saaledes som den nu er lavet, kun med den Forskel, at han ønskede den befæstet, og saa lagde han en mindre Havn indenfor, som for Resten ikke har videre Interesse. Dette Projekt fik han bragt ned til 5½ Mill. Kr., saa vidt jeg husker, og han udtalte vistnok ogsaa, som det ærede Medlem fra Varde siger, at det ikke var noget godt Projekt. Men det Projekt har den Interesse, at det er et meget godt Projekt, hvad Kanalen angaar. Det er nemlig den, de fleste af Penrene gaa til. Der gaar til den mellem 3 og 4 Millioner Kr. — jeg husker det ikke ganske nøjagtigt, jeg havde ikke tænkt at skulle tale om det her i Dag, hvis ikke det ærede Medlem fra Varde havde bragt det frem, men det er op imod 4 Mill. Kr. Projektet gik nemlig ud paa at befæste denne Kanal meget omhyggeligt, idet det dokumenteredes, at ved et Højvande paa blot 1 Fod vilde Kanalen ellers aldeles ikke kunne holde sig, saaledes som den blev læt. Dette Projekt har man altsaa kendt, og det har den særlige Interesse, at derved virkelig der er dokumenteret fra sagkyng Side, at det, man nu har lavet, er absolut forkert, er noget, som aldrig burde have været lavet. Det, der koster Pengene, er som sagt denne Befæstning. Hvis man nu havde ønsket at faa denne Befæstning, burde det være gjort paa den af Ingeniør Paulli foreslaaede Maade, nemlig ved at dføre Befæstningen, inden man gravede Kanalen, saaledes at man først gravede de sidste af denne, naar man havde Befæstningen færdig. Det omvendte derimod, f. t. at grave Kanalen og saasener at sø den befæstet, saaledes som der nu er Tale om, vil koste saa umaadelig meget, at det ender med at være en Tale om.

Nu er altsaa den højtærede Minister, der heldigvis idser, at noget maa der gøres, kommer til det Resultat, at der bør nedsættes en Kommission, og det ærede Medlem fra Hjørd (Dinesen) mente ogsaa, det vilde være udmærket for at faa, om jeg saa maa sige, friske Tanker frem. Men her deler jeg ganske det ærede Medlem fra Vardes (Sørensen) Synspunkt, at denne Sag er uafsluttet og uafgjort.

teret. Den er saa gennemdebatteret, som noget kan være af den Slags Spørgsmaal. Ikke desto mindre kan der godt gøres adskillige Fejl endnu, fordi det er saa uhyre vanskeligt et Spørgsmaal; men jeg tror ikke, det hjælper det allermindeste nu at nedsætte en Kommission. Jeg tror, Ministeren udmærket godt selv kan komme med et godt og rigtigt Forslag. Skønt jeg ikke er Specialist paa dette Omraade, da jeg kun i faa Aar har givet mig af med Vandbygningsvæsen, kan jeg dog ikke tænke mig, at man egentlig kan komme til noget andet Resultat end det, at man maa afværge Faren, og jeg kan ikke tro, at det kan gøres paa anden Maade end ved at lukke Kanalen. Man kunde tænke sig den Mulighed, at man vilde søge at lukke den ad naturlig Vej, det vil sige sørge for, at Sandet kom til at danne en Vold, saa man efterhaanden kunde lukke den ved at bygge nogle Høfder udenfor. Det kan godt være, at det kunde lade sig gøre; men det vil være meget kostbart, og det er uhyre usikkert.

Jeg tror, man først og fremmest maa spørge: Hvad koster det at lukke Kanalen? Og det forekommer mig, hvis jeg da har hørt rigtigt, at jeg blandt de Spørgsmaal, den højtærede Minister har stillet til Vandbygningsvæsenet, savnede dette ene Spørgsmaal: Hvad koster det at lukke Hvide Sande-Kanalen igen? thi det er klart, at naar man lægger Kanalen sydligere, kommer hele det lange Vandløb, der ligger langs Tipperne, plus den Kanal, der ligger sydligere, til at virke som en samlet Kanal, det vil sige, Friktionen bliver her saa meget større mellem Vandet og Jorden, at den Regulering, man ønsker af Vandstanden inde i Ringkøbing Fjord, vil kunne finde Sted. Det er nemlig Friktionen i Kanalen, der skal regulere Vandstanden, og det er derfor, Hvide Sande-Kanalen er uheldig, idet Friktionen i selve Kanalen er altfor ringe. Derfor maa et Udløb overhovedet ikke laves for nordligt, netop fordi man skal have denne Regulering af Vandstanden.

Jeg vilde for Resten tro, at der kunde være en Fordel ved Hvide Sande-Kanalen — jeg ved ikke, om det er Tilfældet, men det forekommer mig sandsynligt —, nemlig den, at den Marskdannelse, der tidligere har været i den sydøstlige Del af Ringkøbing Fjord, kunde tænkes at begynde igen, idet Vandstanden bliver mere paa-virket af Ebbe og Flod, og Marskdannelse afhænger, som bekendt, af Ebbe og Flod.